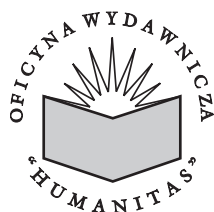


ANNA KALISZ
ELIZA PROKOP-PERZYŃSKA

PODSTAWY PRAWOZNAWSTWA W SCHEMATACH I TABELACH



WYŻSZA SZKOŁA
HUMANITAS
W SOSNOWCU

Sosnowiec 2009

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	9
---------------------	---

LITERATURA PODSTAWOWA.....	10
----------------------------	----

ROZDZIAŁ I

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O PRAWOZNAWSTWIE	11
--	----

I. 1. Nauki prawoznawstwa	11
I. 2. Działy prawoznawstwa (nauki klasyczne)	11
I. 3. Metody badawcze prawoznawstwa	12
I. 4. Wypowiedzi językowe – rodzaje.....	13
I. 5. Język prawny i prawniczy	14

ROZDZIAŁ II

ZWIĄZKI PRAWA Z PAŃSTWEM I SPOŁECZEŃSTWEM.....	15
--	----

II. 1. Funkcje prawa	15
II. 2. Rodzaje uzasadnienia obowiązywania prawa	16
II. 3. Sprawiedliwość	17
II. 4. Świadomość prawna.....	18
II. 5. System, porządek a kultura prawa.....	19
II. 6. Porównanie kultury prawa stanowionego z kulturą <i>common law</i>	20
II. 7. Państwo prawne.....	21
II. 8. Realizowanie a przestrzeganie i wykonywanie prawa	22

ROZDZIAŁ III

ELEMENTY ONTOLOGII PRAWA.....	23
-------------------------------	----

III. 1. Wybrane koncepcje dotyczące istoty prawa.....	23
III. 2. Koncepcje prawnonaturalne (jusnaturalizm).....	24
III. 3. Koncepcje pozytywistyczne (pozytywizm klasyczny).....	25
III. 4. Koncepcje prawnonaturalne a pozytywizm prawniczy.....	26
III. 5. Szkoła historyczna.....	27
III. 6. Współczesne kontynuacje pozytywizmu (neopoztywizm, „miękki” pozytywizm).....	28
III. 7. Normatywizm (czysta teoria prawa)	29
III. 8. Psychologizm prawniczy.....	30
III. 9. Koncepcje realistyczne.....	31
III. 10. Hermeneutyka prawnicza (tzw. trzecia droga)	32

ROZDZIAŁ IV

PRAWO JAKO ELEMENT SYSTEMU KONTROLI SPOŁECZNEJ	33
IV. 1. System kontroli społecznej.....	33
IV. 2. Prawo a inne systemy normatywne	35
IV. 3. Relacje pomiędzy normami prawnymi a innymi systemami normatywnymi	37
IV. 4. Porównanie społecznych systemów normatywnych	38
IV. 5. Sposoby włączania wartości pozaprawnych do systemu prawnego	38

ROZDZIAŁ V

NORMY I PRZEPISY PRAWNE.....	39
V. 1. Norma a przepis prawa.....	39
V. 2. Koncepcja trójczłonowa budowy normy prawnej (klasyczna)	40
V. 3. Koncepcja norm sprzężonych	41
V. 4. Rodzaje przepisów prawnych.....	42
V. 5. Przepisy konkretne, odsyłające i blankietowe.....	43
V. 6. Przepisy materialne i przepisy formalne	44
V. 7. <i>Ius universale, ius particulare</i>	45
V. 8. Prawo powszechnie i wewnątrznie obowiązujące.....	46
V. 9. Przepisy bezwzględnie i względnie stosowalne	47
V. 10. Przepisy ogólne i szczególne.....	48
V. 11. Przepisy derogacyjne, kolizyjne i przejściowe.....	49

ROZDZIAŁ VI

AKTY NORMATYWNE.....	50
VI. 1. System źródeł prawa	50
VI. 2. Hierarchia źródeł prawa powszechnie obowiązującego (według mocy prawnej).....	51
VI. 3. Akty ustawodawcze.....	52
VI. 4. Umowy międzynarodowe w systemie źródeł prawa.....	53
VI. 5. Akty podustawowe	55
VI. 6. Rodzaje aktów normatywnych stanowionych przez organy naczelne.....	56
VI. 7. Budowa aktu normatywnego (ustawy).....	57
VI. 8. Jednostki redakcyjne aktów normatywnych.....	58
VI. 9. Jednostki systematyzacyjne wyższego rzędu w aktach normatywnych.....	58
VI. 10. Ogłaszanie aktów normatywnych w dziennikach promulgacyjnych.....	59

ROZDZIAŁ VII

TWORZENIE PRAWA..... 61

VII. 1.	Koncepcje tworzenia prawa	61
VII. 2.	Źródła prawa	63
VII. 3.	Formy tworzenia prawa.....	64
VII. 4.	Racjonalność prawodawstwa	65
VII. 5.	Model procesu tworzenia prawa	65
VII. 6.	Procedura ustawodawcza	66
VII. 7.	Teorie precedensu.....	68
VII. 8.	Schemat budowy precedensu	69

ROZDZIAŁ VIII

SYSTEM PRAWA..... 70

VIII. 1.	System prawa – pojęcie, cechy, podziały	70
VIII. 2.	Luki a kolizje w ramach systemu prawa	71
VIII. 3.	Sprzeczności w systemie prawa	72
VIII. 4.	Luki w prawie.....	73
VIII. 5.	Zakresy obowiązywania norm prawnych.....	74
VIII. 6.	Pionowy i poziomy system prawa.....	75
VIII. 7.	Gałąź prawa a instytucja	75
VIII. 8.	Wybrane gałęzie prawa – charakterystyka	76
VIII. 9.	Teorie dotyczące podziału na prawo publiczne i prywatne.....	77
VIII. 10.	Podział systemu prawnego na prawo przedmiotowe i prawa podmiotowe	78
VIII. 11.	Prawa podmiotowe przyrodzone i nabyte	79
VIII. 12.	Prawo a wolność, prawa człowieka (generacje).....	80
VIII. 13.	Płaszczyzny ochrony praw człowieka.....	81
VIII. 14.	Prawo krajowe, prawo ponadnarodowe, prawo międzynarodowe	82

ROZDZIAŁ IX

STOSOWANIE I WYKŁADNIA PRAWA..... 83

IX. 1.	Typy stosowania prawa	83
IX. 2.	Paradygmat stosowania prawa	84
IX. 3.	Hipoteza i dyspozycja normy prawnej w tworzeniu i stosowaniu prawa	85
IX. 4.	Wykładnia prawa: pojęcie i teorie	86
IX. 5.	Podziały wykładni i ich kryteria.....	87
IX. 6.	Wnioskowania prawnicze	89
IX. 7.	Porównanie <i>analogii legis</i> i <i>analogii iuris</i>	90

ROZDZIAŁ X

STOSUNKI PRAWNE	91
X. 1. Stosunek prawny – elementy.....	91
X. 2. Stosunki cywilno- i administracyjnoprawne	92
X. 3. Zdarzenia prawne	93
X. 4. Czynności prawne – rodzaje	94
X. 5. Orzeczenia konstytutywne i deklaratoryjne	95
X. 6. Zdolność prawna a zdolność do czynności prawnych osób fizycznych.....	95
X. 7. Odpowiedzialność prawna	96